

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 9 sierpnia 2018 r.

Znak: WK-610/16/4/18

Pan
Paweł Bugdol
Wójt Gminy
Gaszowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 9 kwietnia do 30 maja 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Gaszowice za okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 maja 2018 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 15 czerwca 2018r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie realizacji planu wydatków budżetowych:

- *W okresie od 11 lutego 2016 r. do 28 grudnia 2017 r. dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.*

Przekroczenia planu wydatków o łączną kwotę 264.246,22 zł, stwierdzono w zakresie wydatków, poniesionych w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

➤ 2016 rok:

- *Dział 010 – Rolnictwo i leśnictwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność, § 4430 - Różne opłaty i składki na dzień 29 kwietnia 2016 r.*

- Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie, § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników (dot. zadań zleconych w zakresie USC), na dzień 2 sierpnia 2016 r., 25 sierpnia 2016 r., 27 września 2016 r., 26 października 2016 r.
- Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie, § 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne (dot. zadań zleconych w zakresie USC), na dzień 28 grudnia 2016 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80104 – Przedszkola, § 4330 – Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego na dzień 2 maja 2016 r., 10 maja 2016 r., 11 sierpnia 2016 r., 17 sierpnia 2016 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80104 – Przedszkola, § 2910 – Zwrot dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, na dzień 11 lutego 2016 r.
- Dział 926 – Kultura fizyczna, rozdział 92601 – Obiekty sportowe, § 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, na dzień 11 sierpnia 2016 r.
- 2017 rok
- Dział 600 – Transport i łączność, rozdział 60016 – Drogi publiczne gminne, § 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe, na dzień 20 lipca 2017 r., 1 sierpnia 2017 r.
- Dział 630 – Turystyka, rozdział 63095 – Pozostała działalność, § 4307 – Zakup usług pozostałych, na dzień 27 czerwca 2017 r.
- Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie, § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników (dot. zadań zleconych w zakresie USC), na dzień 26 września 2017 r., 26 października 2017 r., 27 listopada 2017 r.
- Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75023 – Urzędy gmin, § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników, na dzień 28 grudnia 2017 r.
- Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75412 – Ochotnicze straże pożarne, § 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, na dzień 26 stycznia 2017 r., na dzień 28 kwietnia 2017 r.
- Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75421 – Zarządzanie kryzysowe, § 4300 – Zakup usług pozostałych, na dzień 8 sierpnia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80101 – Szkoły podstawowe, § 4217 – Zakup materiałów i wyposażenia, na dzień 31 stycznia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80110 – Gimnazja, § 4217 – Zakup materiałów i wyposażenia, na dzień 31 stycznia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80110 – Gimnazja, § 6067 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, na dzień 31 stycznia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80101 – Szkoły podstawowe, § 4307 – Zakup usług pozostałych, na dzień 13 stycznia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80110 – Gimnazja, § 4307 – Zakup usług pozostałych, na dzień 13 stycznia 2017 r.
- Dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80104 – Przedszkola, § 4330 – Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego, na dzień 12 lipca 2017 r., na dzień 20 lipca 2017 r., na dzień 2 sierpnia 2017 r.
- Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdział 85495 – Pozostała działalność, § 2310 – Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego, na dzień 10 kwietnia 2017 r.

- Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92195 – Pozostała działalność, § 4307 – Zakup usług pozostałych, na dzień 29 czerwca 2017 r.
- Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdział 90004 – Utrzymanie zieleni w miastach i gminach, § 4300 – Zakup usług pozostałych, na dzień 4 sierpnia 2017 r.

W przypadku wystąpienia przekroczenia wydatków na ostatni dzień miesiąca w danej podziale klasyfikacji budżetowej, dokonywano na podstawie dowodów PK przebiegowania kwot zrealizowanych wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym, do innych paragrafów w ramach tego samego bądź innego rozdziału, w którym wykonanie wydatków było niższe w stosunku do kwoty zabezpieczonej w planie. Następnie w pierwszym dniu kolejnego okresu sprawozdawczego dokonywano przebiegowania zwrotnego.

Ponadto, na niektórych dowodach księgowych brak było adnotacji o dokonaniu kontroli merytorycznej przez pracownika Urzędu. Stosownie do zapisów Instrukcji obiegu kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Gaszowice, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr W.0050.76.2011 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 8 czerwca 2011 r., kontroli merytorycznej dokonuje osoba – pracownik upoważniony przez Wójta. Na okoliczność dokonania kontroli dowodów księgowych pracownik umieszcza na dowodzie księgowym pieczęć z klauzulą: „Sprawdzono pod względem merytorycznym”. Pod pieczęcią umieszcza datę dokonania kontroli oraz podpis.

Zgodnie z postanowieniami ww. Instrukcji obiegu kontroli dokumentów finansowo-księgowych jak i postanowieniami Zasad polityki rachunkowości, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr W.0050.71.2016 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 2 maja 2016 r. w sprawie zasad polityki rachunkowości, kontrola merytoryczna dowodów księgowych polega na ustaleniu zgodności danych ze stanem faktycznym i potwierdzeniu, czy dana operacja faktycznie wystąpiła i czy została przeprowadzona prawidłowo. Kontrola merytoryczna polega na zbadaniu, czy dane zawarte w dokumencie odpowiadają rzeczywistym zdarzeniom gospodarczym, czy wyrażona w dowodzie operacja gospodarcza była celowa i zgodna z obowiązującymi przepisami, czy dokument został wystawiony przez właściwy podmiot, na zbadaniu czy planowana operacja gospodarcza znajduje potwierdzenie w założeniach zatwierdzonego planu finansowego, w momencie zakupu materiałów bądź wykonania usługi należy uzgodnić plany finansowe z referatem finansowo-budżetowym, a w przypadku braku zabezpieczenia środków w budżecie referat finansowy ma prawo odmówić przyjęcia dowodu księgowego za zrealizowanie danej operacji gospodarczej.

Podstawę do wypłaty środków finansowych stanowią prawidłowo sporządzone dokumenty księgowe, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Przed ich ostateczną realizacją, dokumenty te po podpisaniu przez Skarbnika lub osobę przez niego upoważnioną podlegają zatwierdzeniu przez: Wójta lub jego Zastępcę, Sekretarza Gminy do wysokości przyznanych środków zgodnie z planem finansowym.

W instrukcji obiegu zapisano w zasadach obiegu dowodów księgowych, że bez względu na rodzaj dokumentu, należy zawsze dążyć, aby ich obieg odbywał się najkrótszą drogą.

Zgodnie z wyjaśnieniami przekroczenia ww. wydatków spowodowane były m.in.:

- brakiem uszczegółowienia w obowiązujących przepisach procedur w zakresie merytorycznej kontroli planu wydatków. Pracownicy Referatu Budżetu i Finansów nie mieli przypisanego w swoich zakresach czynności obowiązku weryfikacji planu wydatków. Powyższe skutkowało zaniechaniem składania wniosków w zakresie zmian planu finansowego wydatków.

- brakiem prawidłowego przepływu informacji, dokumentów pomiędzy poszczególnymi referatami Urzędu oraz Urzędu a jednostkami organizacyjnymi.

W trakcie kontroli, w dniu 4 czerwca 2018 r. zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr W.0050.95.2018 dokonano zmiany instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy w zakresie sprecyzowania czynności związanych z wydatkowaniem środków publicznych w kwotach wynikających z planów finansowych.

W dniu 29 czerwca 2018 r. zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr W.0050.115.2018 dokonano kolejnej zmiany tej instrukcji w zakresie uzgodnienia planów finansowych pomiędzy referatami urzędu, jednostkami organizacyjnymi z Referatem Budżetu i Finansów.

Wykonania dyspozycji środkami pieniężnymi, wstępnej kontroli dokonał: Kierownik Referatu Budżetu i Finansów, zatwierdzenia do wypłaty dokonali: p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy Gaszowice (w dwóch przypadkach), p. Zbigniew Goworowski – Zastępca Wójta Gminy Gaszowice (w dwóch przypadkach), p. Sabina Mańczyk – Sekretarz Gminy Gaszowice (w pozostałych przypadkach).

Dokumenty PK w zakresie przeksięgowania wydatków pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej sporządził Inspektor Referatu Finansów i Budżetu, nad którym nadzór pełnił Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 1

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy w Gaszowicach, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Gaszowicach w zakresie dokonywania kontroli dowodów księgowych w celu zapewnienia terminowej, zgodnej z planem finansowym, realizacji wydatków, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W latach 2014 - 2017 zaniechano przeniesienia treści ksiąg rachunkowych zarówno dla budżetu, jak i urzędu, na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji, czym naruszono art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.).

Stwierdzono, że księgi rachunkowe urzędu gminy oraz budżetu, obejmujące dziennik, księgę główną, zestawienia obrotów i sald za lata 2014 - 2016 zostały przeniesione na trwałe nośnik danych dopiero w 2018 r., w dniach: 27, 28, 29, 30 marca 2018 r.

Polityka rachunkowości, obowiązująca w latach 2014 - 2018, wprowadzona zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice (ze zmianami) Nr 179/10 z dnia 30 grudnia 2010 r., Nr W.0050.71.2016 z dnia 2 maja 2016 r. oraz Nr W.0050.3.2018 z dnia 3 stycznia 2018 r., przewidywała możliwość drukowania ksiąg rachunkowych bądź przenoszenia treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych. Ksiąg rachunkowych urzędu oraz budżetu za lata 2014 – 2016 nie wydrukowano.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości, polegającej m.in. na sporządzaniu, organizacji obiegu i archiwizacji dokumentów, w sposób zapewniający prawidłowy

przebieg operacji gospodarczych oraz ochronę mienia jednostki należały do p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie terminowego przeniesienia treści ksiąg rachunkowych zarówno dla budżetu jak i dla Urzędu na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, zgodnie z art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2018 do dnia kontroli prowadzono ewidencję księgową na kontach 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, na podstawie zakładowego planu kont dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, obowiązującego w powyższym okresie, pomimo iż urząd jako jednostka nie posiadał wyodrębnionego rachunku bankowego przypisanego do konta księgowego 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Gmina Gaszowice prowadziła wspólny rachunek bankowy dla budżetu i urzędu j.s.t. przypisany do konta księgowego 133 „Rachunek budżetu”, wobec czego realizowane przez Urząd Gminy dochody i wydatki wpływały bezpośrednio na rachunek budżetu.*

Zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), a następnie w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911) konta 222 i 223 służą do rozliczenia przelewów dochodów i środków na wydatki między rachunkiem jednostki budżetowej a rachunkiem budżetu. W sytuacji braku rachunku bankowego jednostki budżetowej – urzędu, stosowanie tych kont nie znajduje uzasadnienia, bezpodstawne jest również wskazywanie tych kont w zakładowym planie kont, co nastąpiło w zarządzeniach Wójta Gminy Gaszowice (ze zmianami): Nr 179/10 z dnia 30 grudnia 2010 r., Nr W.0050.71.2016 z dnia 2 maja 2016 r., następnie Nr W.0050.3.2018 z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie zasad polityki rachunkowości.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości, przygotowania przepisów wewnętrznych w tym zakresie należały do p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 3

Zaprzestać ewidencjonowania operacji gospodarczych na kontach Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej tj. 222 i 223 oraz dostosować w tym zakresie postanowienia zakładowego planu kont Urzędu Gminy, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr W.0050.3.2018 z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie zasad polityki rachunkowości, mając na uwadze zasady określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów

z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911).

- *Nieprawidłowo sporządzono sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2017 r., poprzez zaniżenie stanu środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego o kwotę 1.000.000,00 zł. W sprawozdaniu tym wykazano kwotę 2.061.600,39 zł, podczas gdy z potwierdzenia sald na rachunku bieżącym budżetu, a także z ewidencji księgowej budżetu (saldo Wn konta 133) wynikał stan środków na rachunku budżetu 3.061.600,39 zł. Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania sprawozdania Rb-ST, zawartymi w § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.), zgodnie z którym w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku. Ponadto, w myśl § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Niewykazana w powyższym sprawozdaniu kwota 1.000.000,00 zł dotyczyła środków pieniężnych na lokacie, a przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie pracownika.*

Osobą odpowiedzialną w zakresie przygotowania danych do ujęcia w sprawozdaniu Rb-ST za rok 2017 był Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Sprawozdanie Rb-ST na koniec 2017 r. podpisane zostało przez Kierownika Referatu Budżetu i Finansów (działającego z upoważnienia Skarbnika Gminy) oraz p. Pawła Bugdół – Wójta Gminy Gaszowice.

W trakcie kontroli, sporządzono korektę nr 1 sprawozdania Rb-ST na koniec 2017 r., gdzie w pozycji: Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykazana została prawidłowa kwota 3.061.600,39 zł.

Wniosek nr 4

Wykazywać środki pieniężne na rachunku budżetu Gminy Gaszowice w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do zasad sporządzania tego sprawozdania zawartych w § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109).

- *Nieprawidłowo sporządzono sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału lat 2014-2017 jednostki budżetowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, w wierszu A.N3.2 – depozyty na żądanie, poprzez*

wykazanie:

- *środków pieniężnych z tytułu subwencji oświatowej, która wpłynęła w grudniu danego roku z przeznaczeniem na styczeń roku następnego, kolejno w kwotach: 571.641,00 zł, 590.896,00 zł, 588.317,00 zł, 768.882,00 zł;*
- *środków pieniężnych z tytułu dotacji niewykorzystanych na dzień 31 grudnia danego roku, podlegających zwrotowi w styczniu roku następnego, kolejno w kwotach: 70.565,24 zł, 43.375,76 zł, 15.003,35 zł, 36.193,27 zł;*

oraz nie wykazanie:

- *udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych (PIT, CIT) przekazanych w styczniu danego roku za grudzień poprzedniego roku, kolejno w kwotach 210.333,00 zł, 218.739,00 zł, 248.963,00 zł, 199.031,00 zł;*
- *dochodów j.s.t. pobieranych przez Urzędy Skarbowe przekazanych w styczniu danego roku za grudzień poprzedniego roku, kolejno w kwotach: 9.389,01 zł, 613,62 zł, 2.709,08 zł, 825,92 zł.*

Powyższe dane wynikały z ewidencji księgowej do kont 133, 224, 909, jak i potwierdzeń sald na rachunkach bankowych wg stanu na koniec każdego roku lat 2014-2017.

Ponadto, w sprawozdaniu za IV kwartał 2016 roku, w wierszu depozyty na żądanie nie wykazano stanu środków na wszystkich rachunkach bankowych wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r., w sprawozdaniu Rb-N wykazano bowiem kwotę 145.156,28 zł, podczas gdy stan rachunków bankowych wynosił 2.084.276,66 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, różnicę stanowi kwota 1.939.120,38 zł dotycząca lokaty weekendowej (overnight), którą potraktowano jako depozyt terminowy.

W wyniku powyższego, w sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału lat 2014 - 2017 jednostki budżetowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, w wierszu A.N3.2 depozyty na żądanie, wykazano:

- *wg stanu na koniec 2014 r. kwotę 1.445.344,70 zł, zamiast kwoty 1.022.860,47 zł, różnica 422.484,23 zł;*
- *wg stanu na koniec 2015 r. kwotę 1.607.366,30 zł, zamiast kwoty 1.192.447,16 zł, różnica 414.919,14 zł;*
- *wg stanu na koniec 2016 r. kwotę 145.156,28 zł, zamiast kwoty 1.732.628,39 zł, różnica 1.587.472,11 zł;*
- *wg stanu na koniec 2017 r. kwotę 2.061.600,39 zł, zamiast kwoty 1.456.382,04 zł, różnica 605.218,35 zł.*

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), w sprawozdaniu Rb-N w układzie przedmiotowym prezentowane są należności wynikające z następujących tytułów: depozyty - rozumiane jako wartość należności wynikających ze złożonych depozytów. Do depozytów zalicza się przede wszystkim depozyty złożone w banku. W kategorii depozyty jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji. Takie środki wykazuje jednostka, której zostały one zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone przez nią do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału. Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek,

a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego. Takie środki jako depozyt wykazuje jednostka, która przekazała te środki np. na wynagrodzenia dla pracowników innej jednostki ponoszone w następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I kwartale roku budżetowego.

W myśl § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, o której mowa powyżej, w części A Należności oraz wybrane aktywa finansowe sprawozdania Rb-N wykazuje się: w wierszu N3.2 - wartość depozytów na żądanie, tj. przede wszystkim środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, które w każdej chwili mogą być zamienione na gotówkę w całości lub w części bez znaczących ograniczeń; głównie dotyczy to sald na rachunku bieżącym jednostki. W tej kategorii mieszczą się również wszelkie depozyty, złożone przez jednostkę, której dotyczy sprawozdanie, w postaci np. kaucji, bez wskazanego terminu zwrotu.

Stosownie do § 14 pkt 10 ww. Instrukcji sporządzania sprawozdań, w wierszu N3.3 - wartość depozytów terminowych, tj. przede wszystkim środków zgromadzonych na terminowych lokatach bankowych, które nie mogą być oddane bezzwłocznie do dyspozycji jednostki, gdyż przeważnie są ustanawiane na stały okres lub są objęte okresowym terminem wypowiedzenia. Ponadto, przedterminowe wycofanie środków jest obarczone zazwyczaj utratą całości lub części odsetek.

Stosownie do § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ww. Instrukcji.

W trakcie kontroli sporządzono korektę nr 2 sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki budżetowej oraz jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r., w których w pozycji A.N3.2 – depozyty na żądanie wykazano kwotę 1.456.382,04 zł.

Osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie danych w powyższym zakresie do ujęcia w sprawozdaniu Rb-N byli Kierownik Referatu Budżetu i Finansów oraz Inspektor tego Referatu.

Sprawozdania Rb- N wg stanu na koniec IV kwartału 2014 r. (korekta nr 1) oraz na koniec IV kwartału 2016 r. (korekta nr 1) podpisali: p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice oraz p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy Gaszowice, wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. oraz na koniec IV kwartału 2017 r. podpisali: Kierownik Referatu Budżetu i Finansów, działający z upoważnienia Skarbnika Gminy oraz p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy Gaszowice. Korekty tego sprawozdania wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r. podpisali: p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy oraz p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy.

Wniosek nr 5

Sporządzać sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, stosownie do zasad określonych w § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 9 i 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia.

- W 2018 r. nieprawidłowo obliczono i wykazano w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Gaszowice za 2017 r. oraz Rb-27S

z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2017 r. kwotę skutków finansowych wynikających ze zwolnień w podatku od nieruchomości wprowadzonych uchwałą Nr OG-BR.0007.26.143.2016 Rady Gminy Gaszowice z dnia 24 listopada 2016 r.

Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania ww. sprawozdań wynikającymi z § 3 ust. 1 pkt 10 oraz § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącej załącznikiem nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej, w sposób następujący: w kolumnie „Skutki udzielonych ulg i zwolnień ...” wykazuje się (bez ulg i zwolnień ustawowych) skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin wydanymi na podstawie ustawowych upoważnień. Zgodnie z § 8 ust. 3 ww. Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia, kwoty dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy - wykazane w odpowiednich kolumnach sprawozdania, powinny być zgodne z odpowiadającymi tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego, odpowiednio do przepisów rozporządzenia.

W myśl § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) zostały wykazane w rocznych sprawozdaniach Rb-27 S i Rb-PDP za 2017 r. w wysokości 350.434,00 zł.

Do wyliczenia skutków udzielonych zwolnień, o których mowa powyżej, wynikających z uchwały Nr OG.BR.0007.26.143.2016 z dnia 24 listopada 2016 r. Rady Gminy Gaszowice zastosowano stawkę podatku od nieruchomości w wysokości 0,47 zł za 1 m² gruntu, a nie jak wynikało z postanowień uchwały Nr OG-BR.0007.26.142.2016 Rady Gminy Gaszowice z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie stawek podatku od nieruchomości w Gminie Gaszowice na rok 2017. Zgodnie z treścią uchwały, Rada Gminy Gaszowice określiła stawkę podatku od gruntów pozostałych w wysokości 0,45 zł za 1 m².

Błędne wyliczenie i wykazanie w ww. sprawozdaniach skutków udzielonych zwolnień obliczonych za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) spowodowało ich zaniżenie o łączną kwotę 11.780,70 zł.

Sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego zostało podpisane przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy oraz p. Pawła Bugdol – Wójta Gminy. Sprawozdanie Rb-PDP z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego zostało podpisane z upoważnienia Skarbnika przez Kierownika Referatu Budżetu i Finansów oraz p. Pawła Bugdol – Wójta Gminy Gaszowice.

W trakcie kontroli, tj. 25 maja 2018 r., zostały sporządzone i przesłane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach korekty rocznych sprawozdań Rb-27S oraz Rb-PDP za 2017 r.

Ponadto, ewidencja oraz obliczenia skutków finansowych udzielonych zwolnień na podstawie uchwał Rady Gminy Gaszowice dla podmiotów (osób fizycznych) za lata 2017 - 2018 były prowadzone techniką ręczną. Natomiast zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 716 z późn. zm.) dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym. Zasady prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości, w systemie informatycznym przez organy podatkowe, w tym zakres informacji objętych tą ewidencją, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138).

Do dnia kontroli w przepisach wewnętrznych obowiązujących w Gminie Gaszowice nie ustalono procedur w tym zakresie.

W dniu 29 maja 2018 r. zostało podjęte zarządzenie Nr W.0050.90.2018 Wójta Gminy Gaszowice w sprawie zmiany instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat lokalnych, w którym wprowadzono zapis o prowadzeniu ewidencji w zakresie obliczania skutków udzielonych zwolnień w podatkach dla podmiotów prawnych oraz osób fizycznych na podstawie uchwał Rady Gminy w systemie informatycznym. Do dnia kontroli w systemie informatycznym nie zaprowadzono takiej ewidencji.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdań w zakresie księgowości podatkowej należały do pracowników Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 6

Zapewnić prowadzenie ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138), mając na uwadze art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1445), zapisy zarządzenia Nr W.0050.90.2018 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie zmiany instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat lokalnych.

Wniosek nr 7

Sporządzać sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z zasadami wynikającymi z § 3 ust. 1 pkt 10 oraz § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącej załącznikiem nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 109).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Gaszowicach w zakresie prawidłowego ustalania skutków zwolnień w podatkach oraz ich wykazywania w sprawozdaniach budżetowych Rb-PDP oraz Rb-27S, zgodnie z zasadami wynikającymi z § 3 ust. 1 pkt 10 oraz § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącej załącznikiem nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 109), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie podatków i opłat lokalnych:

- *W latach 2014 - 2018 do dnia kontroli zaniechano dokonania prawidłowych czynności sprawdzających, celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami wobec podatnika jednostki organizacyjnej Gminy Gaszowice posiadającej osobowość prawną o numerach kart kontowych: 110018 w podatku od nieruchomości i 120010 w podatku rolnym. Naruszono tym art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

Ww. podatnik w latach 2014 - 2015 w deklaracjach na podatek rolny oraz podatek od nieruchomości wykazał powierzchnię gruntów niezgodną z postanowieniami umowy użyczenia zawartej 18 stycznia 2010 r. oraz deklarował do opodatkowania grunty pozostałe, pomimo iż w ewidencji gruntów i budynków grunty te były sklasyfikowane jako grunty rolne.

Zgodnie z deklaracjami na podatek od nieruchomości oraz na podatek rolny za lata 2014 - 2015 złożonymi odpowiednio 12 stycznia 2014 r. oraz 14 stycznia 2015 r. do opodatkowania podatnik wykazywał grunty o łącznej powierzchni 50.717 m², w tym: grunty objęte podatkiem od nieruchomości o powierzchni 13.507 m², z tego: grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 130 m² oraz grunty pozostałe o powierzchni 13.377 m² oraz grunty objęte podatkiem rolnym o powierzchni 37.210 m². Zgodnie natomiast z umową użyczenia nieruchomości z 18 stycznia 2010 r. zawartej z Gminą Gaszowice użyczono podatnikowi nieruchomości zabudowaną składającą się z działek o łącznej powierzchni: 50.673 m². Różnica pomiędzy zadeklarowaną powierzchnią gruntów, a powierzchnią gruntów będących w użyczeniu wyniosła: 44 m².

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Przepis ten bezpośrednio wskazuje na konieczność ustalenia charakteru gruntu na potrzeby opodatkowania na podstawie danych wynikających z ewidencji

gruntów. Stosownie do art. 21 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.), podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. W myśl art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

W deklaracjach na podatek rolny za lata 2015 - 2018 ww. podatnik błędnie wykazał do opodatkowania grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, które zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym są zwolnione z podatku rolnego.

Podatnik ten nie wykazał również w deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz korektach tych deklaracji w okresie od stycznia 2014 r. do października 2016 r. do opodatkowania 37 m² powierzchni budynków związanych z działalnością gospodarczą podatnika w zakresie obrotu napojami alkoholowymi, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Zgodnie z wyjaśnieniami Inspektora wymiaru podatków w Referacie Budżetu i Finansów nie posiadał on informacji o prowadzonej przez podatnika ww. działalności gospodarczej. Z kolei zgodnie z wyjaśnieniami Inspektora Referatu Ogólno-Organizacyjnego nie przekazywał on informacji w zakresie wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych bezpośrednio pracownikowi odpowiedzialnemu za wymiar podatków od nieruchomości, gdyż nie posiadał wiedzy o konieczności przekazywania tych informacji, ani nie wynikało to z jego zakresu obowiązków.

Zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr W.0050.84.2018 z dnia 24 maja 2018 r. dokonano zmiany instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych, w których zaprowadzono procedury w zakresie przekazywania dokumentacji dotyczącej informacji czy też wykazów o wydanych zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych pomiędzy referatami mające na celu prawidłowe opodatkowanie nieruchomości.

Powyższe skutkowało w latach 2014 - 2016 zawyżeniem wysokości podatku od nieruchomości o łączną kwotę 9.259,00 zł, a w latach 2014 - 2018 zaniżeniem wysokości podatku rolnego o łączną kwotę 50,58 zł.

W okresie od 2014 r. do dnia kontroli organ podatkowy nie wzywał podatnika do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości oraz korekt deklaracji na podatek rolny. Dopiero w trakcie kontroli, w dniach 2 maja 2018 r. oraz 23 maja 2018 r. organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości oraz rolny. W dniach 11 maja 2018 r., a następnie 24 maja 2018 r. podatnik złożył stosowne korekty deklaracji na podatek od nieruchomości oraz podatek rolny za lata 2014 – 2018. Na podstawie ww. korekt w dniu 11 maja 2018 r., a następnie w dniu 24 maja 2018 r. dokonano stosownych przypisów i odpisów na kartach kontowych podatnika.

Ponadto, Gmina Gaszowice nie skorzystała z możliwości przeprowadzenia u ww. podatnika kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym powyżej przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem § 3, przeprowadzają kontrolę podatkową

u podatników, zwanych dalej „kontrolowanymi”. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Zadania w zakresie kontroli pod względem formalnym i merytorycznym złożonych deklaracji należały do Inspektora wymiaru podatków w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie egzekwowania od podatników korekt deklaracji na podatek od nieruchomości i na podatek rolny oraz dokonywania prawidłowych czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) oraz wymogów art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445) i art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2018 do dnia kontroli organ podatkowy nie wzywał podatnika o nr karty kontowej 21174 do złożenia korekt informacji w sprawie podatku rolnego i podatku od nieruchomości oraz podatnika o nr karty kontowej 30191 do złożenia informacji w sprawie podatku rolnego, pomimo takiego obowiązku.*

Powyższe było niezgodne z art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu, organ podatkowy może żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku. Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3 tej ustawy. W myśl art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2013 r. poz.1381 z późn. zm.), osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o gruntach, sporządzone na formularzach według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego, lub o zaistnieniu zmian o których mowa w art. 6 ust. 4 tej ustawy.

Powyższe dotyczyło podatników o numerach kart kontowych 21174, 30191, którzy w tym okresie nabyli nieruchomości na własność oraz którym dokonano zmian klasyfikacji gruntów będących ich własnością (zawiadomienia Starosty Rybnickiego). Organ podatkowy nie wzywał podatników do złożenia ww. dokumentów. Wymiaru podatków i ich zmian dokonywano na podstawie uzyskanych danych z ewidencji gruntów, zawiadomień ze

Starostwa Powiatowego w Rybniku, Wydziału Geodezji o zmianach w ewidencji gruntów oraz aktów notarialnych.

W trakcie kontroli 10 maja 2018 r. wezwano podatników do złożenia informacji w sprawie podatku rolnego, korekt informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego. Podatnik o nr karty kontowej 30191 do dnia zakończenia kontroli, nie złożył informacji w sprawie podatku rolnego.

Natomiast podatnik o nr karty kontowej 21174 złożył 6 maja 2018 r. korekty informacji w sprawie podatku od nieruchomości oraz informacji w sprawie podatku rolnego. Do korekt podatnik załączył pismo wyjaśniające, w którym poinformował o zwiększeniu powierzchni terenów przemysłowych z 228 m² na 3.254 m² w związku z modernizacją gruntów przeprowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Rybniku w 2015 r.

Zgodnie z art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

W związku ze złożonymi 6 maja 2018 r. korektami informacji, 18 maja 2018 r. wydano decyzje zmieniające wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego za lata 2015 - 2018. Decyzje doręczono podatnikowi 24 maja 2018 r. i w tym dniu dokonano przypisu podatku od nieruchomości na karcie kontowej podatnika, w łącznej wysokości 4.259,00 zł, w tym: na 2015 r. 326,00 zł, na 2016 r. 1.271,00 zł, na 2017 r. 1.331,00 zł, na 2018 r. 1.331,00 zł.

Zadania w zakresie wykonywania prac związanych z wymiarem podatku od nieruchomości i podatku rolnego od osób fizycznych należały do zakresu czynności Podinspektora Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 10

Wyegzekwować od podatnika o nr karty kontowej 30191 informacje na podatek rolny, mając na uwadze art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) oraz art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.).

- W latach 2014 - 2018 (do dnia kontroli) dokonywano przypisu podatku od nieruchomości/podatku rolnego na kartach kontowych podatników osób fizycznych o numerach: 21174, 30191, 10618 przed dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208 poz. 1375), przypisu podatku na karcie kontowej należy dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji w związku z art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej.

W myśl art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacji podatkowej (Dz.U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.) zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Powyższe dotyczyło 3 podatników, którym dokonano przypisu zobowiązania z tytułu podatku od 2 do 10 dni przed datą powstania zobowiązania podatkowego, tj. przed datą doręczenia decyzji.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy Gaszowice wynikało, iż przyczyną powyższego było nieprawidłowe wykorzystanie programu komputerowego służącego ewidencji księgowej wymiaru podatków poprzez automatyczne zaznaczenie opcji „księguj zobowiązania” z datą wystawienia decyzji wymiarowej.

Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości oraz wymiaru podatku rolnego należały do Podinspektora Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 11

Zapewnić prawidłowe dokonywanie przypisu podatków na kartach kontowych podatników, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W latach 2016 - 2017 nieprawidłowo naliczono p. Pawłowi Bugdol – Wójtowi Gminy Gaszowice dodatek za wieloletnią pracę poprzez zwiększenie jego wysokości o 1% wynagrodzenia zasadniczego od miesiąca października, pomimo że z dokumentów poświadczających staż pracy wynikało, iż zwiększenie tego dodatku winno nastąpić z dniem 1 lipca każdego roku.*

Było to niezgodne z art. 38 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 21 lipca 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 902 z późn. zm.), zgodnie z którym dodatek za wieloletnią pracę przysługuje po 5 latach pracy w wysokości wynoszącej 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek ten wzrasta o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Ponadto stosownie do § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014, poz. 1786 z późn. zm.) dodatek za wieloletnią pracę jest wypłacany w terminie wypłaty wynagrodzenia: 1) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym pracownik nabył prawo do dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca, 2) za dany miesiąc, jeżeli nabycie prawa do dodatku lub wyższej stawki dodatku nastąpiło pierwszego dnia miesiąca.

W przypadku p. Pawła Bugdol – Wójta Gminy Gaszowice wysokość dodatku stażowego zaniżono o kwotę 318,00 zł. Powyższe skutkowało również zaniżeniem w latach 2017 - 2018 wypłaty kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego w wysokości 42,58 zł.

Z wyjaśnień pracowników Referatu Budżetu i Finansów wynikało, iż przyczyną powyższego było mylne wprowadzenie z końcem roku 2015 i początkiem stycznia 2016 roku do nowego oprogramowania daty stażu Wójta Gminy.

W dniu 26 kwietnia 2018 r. na podstawie listy plac podstawowej za kwiecień 2018 r. dokonano wypłaty wyrównania zaniżonego dodatku stażowego oraz dodatkowego

wynagrodzenia rocznego wypłaconego w latach 2017 - 2018 dla p. Pawła Bugdol – Wójta Gminy Gaszowice.

Zadania w zakresie sporządzania list płac oraz prowadzenia kart wynagrodzeń należały do pracowników księgowości finansowo-budżetowej w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór nad pracownikami sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice oraz Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowego naliczania dodatku za wieloletnią pracę dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gaszowice, zgodnie z art. 38 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 21 lipca 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1260) oraz z postanowieniami § 7 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- W 2016 r. zaniechano naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego p. Zbigniewowi Goworowskiemu – Zastępcy Wójta Gminy Gaszowice, który został powołany na to stanowisko z dniem 1 grudnia 2015 r. na podstawie zarządzenia Nr W.0050.189.2015 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 18 listopada 2015 r. Powyższym naruszono art. 2 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1144 z późn. zm.), zgodnie z którymi pracownik, który nie przepracował u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego, pod warunkiem, że okres ten wynosi co najmniej 6 miesięcy. Przepracowanie co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do wynagrodzenia rocznego nie jest wymagane w przypadkach podjęcia zatrudnienia na podstawie powołania lub wyboru. Zgodnie zaś z postanowieniami art. 4 ust.1 ww. ustawy, wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy Gaszowice wynika, iż przyczyną powyższego było potraktowanie ww. pracownika jako zatrudnionego w Urzędzie Gminy Gaszowice na podstawie umowy o pracę, a nie jak pracownika zatrudnionego na podstawie powołania.

Zgodnie z wyliczeniem sporządzonym przez pracowników Referatu Budżetu i Finansów w wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 r. dla p. Zbigniewa Goworowskiego wynosiła 142,46 zł.

Dodatkowe wynagrodzenie roczne zostało wypłacone Zastępcy Wójta Gminy Gaszowice w dniu 28 maja 2018 r. na podstawie listy płac podstawowej za maj 2018 r.

Zadania w zakresie ustalania uprawnień pracowników w zakresie „13-tej pensji”, tj. nagrody rocznej należały do Podinspektora ds. kadr w Referacie Ogólno-Organizacyjnym. Nadzór nad pracownikiem sprawowali: p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy oraz p. Sabina Mańczyk – Sekretarz Gminy.

Zadania w zakresie sporządzania list płac oraz prowadzenia kart wynagrodzeń należały do byłego Podinspektora w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

- *W 2015 r. jednemu pracownikowi Urzędu Gminy Gaszowice nieprawidłowo naliczono dodatkowe wynagrodzenie roczne poprzez zaniechanie wliczenia do jego podstawy dodatku za wysługę lat wypłaconego pracownikowi w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. w wysokości 880,00 zł brutto miesięcznie/10.560 zł brutto rocznie. Powyższe było niezgodne z postanowieniami art. 4 ust.1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1144 z późn. zm.), zgodnie z którym wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy. Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.), ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, zwany dalej „ekwiwalentem”, ustala się stosując zasady obowiązujące przy obliczaniu wynagrodzenia urlopowego, ze zmianami określonymi w § 15-19. Stosownie natomiast do § 6 pkt 4 ww. rozporządzenia, wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego, zwane dalej „wynagrodzeniem urlopowym”, ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, z wyłączeniem wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego, a także za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy.*

Z wyjaśnień p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice wynikało, iż przyczyną powyższego była pomyłka pracownika dokonującego naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego (byłego Podinspektora Referatu Budżetu i Finansów).

Zgodnie z wyliczeniem sporządzonym przez pracowników Referatu Budżetu i Finansów w wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 r. dla ww. pracownika została zaniżona o kwotę 897,77 zł.

Wyrównanie zaniżonej kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego zostało wypłacone pracownikowi w dniu 28 maja 2018 r. na podstawie listy płac podstawowej za maj 2018 r.

Zadania w zakresie sporządzania list płac oraz prowadzenia kart wynagrodzeń należały do byłego Podinspektora w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

- *W latach 2015 - 2018 pracownikom Urzędu Gminy Gaszowice nieprawidłowo naliczono dodatkowe wynagrodzenie roczne, poprzez wliczenie do podstawy jego naliczenia wynagrodzenie chorobowe za czas niezdolności do pracy, wynagrodzenie za czas*

przebywania na urlopie okolicznościowym oraz wynagrodzenie z tytułu opieki nad dzieckiem do lat 14.

Powyższe było niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1144 z późn. zm.) w związku z § 6 pkt 4 oraz w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.). Stosownie do art. 4 ust.1 ww. ustawy, wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Zgodnie zaś z § 14 ww. rozporządzenia ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, zwany dalej „ekwiwalentem”, ustala się stosując zasady obowiązujące przy obliczaniu wynagrodzenia urlopowego, ze zmianami określonymi w § 15-19. Następnie z postanowień § 6 pkt 4 ww. rozporządzenia wynika, że wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego, zwane dalej „wynagrodzeniem urlopowym”, ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, z wyłączeniem wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego, a także za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Powyższe dotyczyło:

- 18 pracowników Urzędu Gminy Gaszowice, którym w 2017 r. do podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego wliczono wynagrodzenie chorobowe za czas niezdolności do pracy. Powyższe skutkowało zawyżeniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego w łącznej kwocie 3.132,62 zł brutto.

Z wyjaśnień byłego pracownika Referatu Budżetu i Finansów wynikało, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości było błędne zaznaczenie składnika przy naliczaniu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2016 r. co skutkowało wliczeniem do podstawy „13-tki” wynagrodzenia chorobowego.

- 13 pracowników Urzędu Gminy Gaszowice, którym w latach 2016 - 2018 do podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego wliczono wynagrodzenie za czas urlopu okolicznościowego. Powyższe skutkowało zawyżeniem w latach 2016 - 2018 dodatkowego wynagrodzenia rocznego w łącznej kwocie 451,60 zł.

Z wyjaśnień pracowników w księgowości finansowo-budżetowej Referatu Budżetu i Finansów wynikało, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak przekazania informacji w tym zakresie przez Podinspektora ds. kadr Referatu Ogólno-Organizacyjnego.

- 11 pracowników Urzędu Gminy Gaszowice, którym w latach 2016 - 2018 do podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego wliczono wynagrodzenie z tytułu opieki nad dzieckiem do lat 14. Powyższe skutkowało zawyżeniem w latach 2016 - 2018 dodatkowego wynagrodzenia rocznego w łącznej kwocie 830,62 zł.

Z wyjaśnień pracowników w księgowości finansowo-budżetowej Referatu Budżetu i Finansów wynikało, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak przekazania informacji w tym zakresie przez Podinspektora ds. kadr Referatu Ogólno-Organizacyjnego.

Procedury w zakresie przekazywania informacji pomiędzy Podinspektorem ds. kadr Referatu Ogólno-Organizacyjnego a pracownikami w księgowości Finansowo-Budżetowej

w Referacie Budżetu i Finansów w zakresie wynagrodzeń zostały ustalone w pkt 1 lit. b działu III rozdziału I, Polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 0050.71.2016 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 2 maja 2016 r. Zgodnie z przytoczonymi powyżej przepisami, listy płac sporządza pracownik komórki płac (Referat Finansów i Budżetu) na podstawie dowodów źródłowych/umowy, pisma (...) otrzymanych w jednym egzemplarzu z kadr od osoby merytorycznie odpowiedzialnej, przedłożone do komórki płac (Referat Finansów i Budżetu) do 25-go dnia każdego miesiąca.

Tożsame zapisy zostały również zawarte w § 5 ust. 1 b Instrukcji obiegu dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy Gaszowice, wprowadzonej zarządzeniem Nr W.0050.4.2018 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 3 stycznia 2018 r.

Przed dniem 2 maja 2016 r. w obowiązujących przepisach wewnętrznych nie uregulowano kwestii przekazywania informacji pomiędzy pracownikiem ds. kadr, a Referatem Budżetu i Finansów.

W trakcie kontroli p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy Gaszowice wystąpił do pracowników, którym zawyżono wypłacone w latach 2016 - 2018 dodatkowe wynagrodzenie roczne o możliwość potrącenia stosownych kwot z najbliższego wynagrodzenia. Pracownicy złożyli oświadczenia, w których nie wyrazili zgody na dokonanie potrąceń.

Zadania w zakresie sporządzania list płac oraz prowadzenia kart wynagrodzeń należały do byłego Podinspektora w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 14

Podjąć działania mające na celu doprowadzenie do zwrotu do budżetu Gminy Gaszowice wydatków z tytułu zawyżonej kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników Urzędu, mając na uwadze z art. 2 ust. 2, ust. 3 pkt 5 lit. b, a także z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2217 z późn. zm.) oraz z postanowieniami § 6 pkt 4 w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.), a także zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108 z późn. zm.).

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowości naliczania dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gaszowice, zgodnie z art. 2 ust. 2, ust. 3 pkt 5 lit. b, a także z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2217 z późn. zm.) oraz z postanowieniami § 6 pkt 4 w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. z 1997 r. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad Podinspektorem ds. kadr w Referacie Ogólno-Organizacyjnym w zakresie przekazywania informacji niezbędnych do prawidłowego naliczania wynagrodzeń do Referatu Budżetu i Finansów zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 b Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Gaszowice wprowadzonej zarządzeniem Nr W.0050.4.2018 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 3 stycznia 2018 r., mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych:

- *W 2017 r. z budżetu Gminy Gaszowice udzielono dotacji podmiotowej dla dwóch instytucji kultury w łącznej wysokości 130.750,00 zł na zadania inwestycyjne, zamiast dotacji celowej, o której mowa w art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.)*

Naruszono tym art. 131 w związku z art. 218 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), zgodnie z którym dotacja podmiotowa służy wyłącznie dofinansowaniu działalności bieżącej. Z kolei, w myśl art. 28 ust. 3 ww. ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, organizator przekazuje instytucji kultury środki finansowe w formie dotacji: podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów; celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji; celowej na realizację wskazanych zadań i programów.

Powyższe dotyczyło następujących zadań inwestycyjnych: budowy placu zabaw, zagospodarowania terenu wokół Ośrodka, budowy oczyszczalni ścieków przy obiekcie – realizowanych przez Ośrodek Kultury w Czernicy oraz wyposażenia siłowni i Skate Parku na obiekcie – realizowanych przez Ośrodek Kultury i Sportu w Gaszowicach.

Dotacje zostały przekazane na podstawie pisemnych wniosków, w których zawarto informację, że środki pochodzące z dotacji będą wykorzystane na ww. zadania inwestycyjne.

Wydatki na te zadania zostały zaplanowane w budżecie Gminy Gaszowice na 2017 r. w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, § 248 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury. Nadmienić należy, iż w planie finansowym na 2017 r. obu instytucji kultury nie ujęto dotacji celowej, jednak ze sprawozdania z wykonania planu finansowego tych instytucji wynika, iż oprócz dotacji podmiotowej, wykorzystano dotację celową. Ww. instytucje kultury nie złożyły w tut. Urzędzie Gminy szczegółowego rozliczenia z wykorzystania przyznanych środków na cele jak wyżej.

W 2017 r. nie wprowadzono zmian do budżetu Gminy Gaszowice w zakresie planowanych kwot dotacji celowych udzielonych z budżetu dla samorządowych instytucji kultury w rozdziale 92109. Z pisma Wójta Gminy Gaszowice z dnia 12 stycznia 2017 r. skierowanego do Ośrodka Kultury i Sportu w Gaszowicach wynikało, iż w budżecie gminy na rok 2017 zabezpieczono kwotę dotacji z przeznaczeniem m.in. na: skate park 30.000,00 zł oraz wyposażenie siłowni 50.000,00 zł.

Zgodnie z art. 214 pkt 1 oraz art. 215 pkt 1 i 2 ww. ustawy, w załącznikach do uchwały budżetowej zamieszcza się zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, które sporządza się w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych z wyodrębnieniem dotacji przedmiotowych, podmiotowych i celowych związanych z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego. W załączniku nr 8 do uchwały Nr OG-BR.0007.27.154.2016 Rady Gminy Gaszowice z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gaszowice na rok 2017, w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, zaplanowano jedynie kwotę dotacji podmiotowej z budżetu.

Gmina Gaszowice nie zawarła również umowy o dotację celową z ww. instytucjami, o której mowa w art. 250 ww. ustawy o finansach publicznych.

Przekazywane ww. instytucjom kultury środki finansowe traktowane są jako dotacje podmiotowe, w myśl pisemnych zasad przyznawania, przekazywania i rozliczania dotacji podmiotowej z budżetu Gminy Gaszowice dla samorządowych instytucji kultury, wprowadzonych zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice: Nr W.0050.141.2013 z dnia 14 października 2013 r., Nr W.0050.104.2017 z dnia 14 czerwca 2017 r., zgodnie z którymi dotacja podmiotowa przekazywana jest w miesięcznych transzach do 25 każdego miesiąca w wysokości 1/12 dotacji rocznej, jednak na pisemny wniosek dyrektora samorządowej instytucji kultury, Wójt Gminy może zwiększyć miesięczną kwotę dotacji powyżej 1/12 dotacji rocznej, powodując zmniejszenie następnych rat.

Przygotowanie projektu uchwały Rady Gminy w sprawie budżetu bądź zmiany budżetu Gminy Gaszowice, należało do kompetencji p. Pawła Bugdol – Wójta Gminy Gaszowice, w myśl art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.).

Środki dla instytucji kultury zostały wprowadzone do budżetu gminy przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy Gaszowice na podstawie założeń i planów przedkładanych przez Dyrektorów/Zarządców instytucji, zawierających dotacje podmiotowe, stąd też zostały ujęte w budżecie w dziale 921, rozdziale 92109, § 2480.

Wniosek nr 17

Przekazywać samorządowym instytucjom kultury środki finansowe na inwestycje wyłącznie w formie dotacji celowej, stosownie do wymogów art. 131, w związku z art. 218 oraz art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z najmu/dzierżawy mienia komunalnego:

- W latach 2015 - 2017 nie podejmowano czynności w celu wyegzekwowania od dzierżawcy gminnych nieruchomości prowadzącego działalność gospodarczą, nieterminowo regulującego należności z tytułu czynszu dzierżawy, zwrotu równowartości kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty

odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 403 z późn zm.).

Powyższe dotyczyło dzierżawcy prowadzącego działalność gospodarczą o nr karty kontowej 396, dzierżawiącego część gruntu z działki nr 1239/96 położonego w Czernicy o powierzchni 24 m². Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 29 faktur i wyniosły od 1 do 91 dni.

W 2018 r. wezwano ww. dzierżawcę do zapłaty 40 euro z tytułu zwrotu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Powyższe dotyczyło dwóch nieterminowo zapłaconych faktur wystawionych w 2018 r. z tytułu czynszu dzierżawnego za 2018 r. Zwłoka wynosiła od 1 do 21 dni.

Na podstawie wezwania do zapłaty nr FN-KP.3222.04.2018 z dnia 15 marca 2018 r. dzierżawca uiszczył w dniu 5 kwietnia 2018 r. zobowiązanie na kwotę 166,84 zł. Kolejne wezwanie do zapłaty nr FN-KP.3222.12.2018 zostało wystosowane do dzierżawcy w dniu 24 maja 2018 r. na kwotę 168,82 zł. Do dnia kontroli, tj. do 30 maja 2018 r. dzierżawca nie uiszczył należnej kwoty.

W toku kontroli zostało podjęte zarządzenie Nr W.0050.81.2018 z dnia 10 maja 2018 r. w sprawie zmiany instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych, w którym uregulowano procedury w zakresie dochodzenia rekompensaty za późnienie w płatnościach należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą.

Ponadto, w dniu 10 maja 2018 r. Podinspektorowi w Referacie Budżetu i Finansów powierzono obowiązki w zakresie egzekwowania należności cywilnoprawnych stanowiących rekompensatę za opóźnienie w płatnościach przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą.

Wniosek nr 18

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- Zaniechano, w umowie z dnia 1 marca 2016 r. o zarządzanie Instytucją Kultury, wprowadzenia postanowień w zakresie kar umownych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w zakresie przedmiotu umowy, czym naruszono art. 15a ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.).

Zgodnie z ww. przepisem, umowa o zarządzaniu instytucją kultury określa m.in. kary umowne z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. W umowie o zarządzaniu Instytucją Kultury z dnia 1 marca 2016 r. zawarto postanowienia o karach umownych w przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w § 18 umowy (zakaz konkurencji) oraz w § 17 umowy (tajemnica przedsiębiorstwa i ochrona danych osobowych), a także w razie wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym na podstawie § 21 ust. 3 umowy. Brak natomiast postanowień w zakresie kar umownych

z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w zakresie przedmiotu umowy, tj. wymogów określonych w § 2, 4, 5, 6, 7 umowy.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynika, iż Zamawiający uznał, że w spawach nieuregulowanych umową stosuje się m.in. przepisy kodeksu cywilnego, a zatem kary umowne w zakresie nienależytego wykonania umowy (pod warunkiem wystąpienia naruszenia) będą rozpatrywane na zasadach ogólnych.

Projekt umowy został przygotowany przez Inspektora Referatu Budżetu i Finansów. Umowę o zarządzanie instytucją kultury zawarł p. Paweł Bugdol – Wójt Gminy Gaszowice, przy kontrasygnacie p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 19

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie przygotowywania projektów umów o zarządzanie instytucją kultury w zakresie postanowień o karach umownych, stosownie do art. 15 a ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej